

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 100/23
Møtedato: 07.11.2023
Journalnummer: 2023/1803

Oppretting av JUS110 Rettsfilosofi og argumentasjonsteori

De siste årene har det skjedd en utvikling, både internt ved UiB og ved andre universiteter, hvor ex.phil. har gått fra å være generiske innføringsemner, til å bli mer fakultetsspesifikke. Dagens ex.phil. for våre studenter (EXPHIL-JUSEM) er utviklet av Institutt for filosofi og førstesemesterstudier ved HF i tett samarbeid med vårt fakultet for å harmonere med resten av studieprogrammet. I læringsutbyttebeskrivelsen er emnets mål og innhold formulert som følger:

Examen philosophicum inngår i det integrerte masterstudiet i rettsvitenskap. Emnet skal gi studentene filosofiske perspektiv på juridisk verksemd og fagkompetanse som gjør dei i stand til å nytte denne på ein kritisk og analytisk måte i rettsdogmatiske og rettspolitiske samanhengar. Emnet gir ei innføring i rettsfilosofi og andre filosofiske tema med særleg relevans for rettsvitenskapen. I tillegg gir emnet ei innføring i språk- og argumentasjonsteori, med sikte på å fremje juridiske ideal om presisjon og stringens.

Kort fortalt gir EXPHIL-JUSEM i dag studentene våre viktige perspektiver på jussen som vil være til nytte både på resten av studiet og som ferdigutdannede jurister.

Samtidig forplikter UiB-forskriften oss til å godkjenne andre ex.phil.-varianter fra UiB og også fra andre institusjoner. Vi kan derfor ikke krever at alle studentene våre følger EXPHIL-JUSEM, selv om vi av faglige grunner mener at de burde gjøre det.

En uheldig sidevirkning av den formelle likestillingen av at alle ex.phil.-varianter, er at studenter som har ex.phil. fra før, ikke vil få godkjent EXPHIL-JUSEM som nye studiepoeng av Lånekassen. Dette fører til at disse studentene i praksis er avskåret fra muligheten til å ta EXPHIL-JUSEM. De må i stedet ta et annet emne på 10 studiepoeng i løpet av sitt fjerde semester på jusstudiet om de skal få fullt lån og stipend fra Lånekassen. Ettersom de bare er på sitt fjerde semester på jusstudiet, oppfyller de ikke forkunnskapskravene for å ta noen av de valgbare emnene som tilhører tredje eller femte studieår. De må derfor søke utenfor fakultetet for å finne åpne emner på 10 studiepoeng. I motsetning til undervisningsopplegget på EXPHIL-JUSEM, vil undervisningsopplegget på disse andre emnene ikke være tilpasset undervisningsopplegget på JUS222 Forvaltningsrett, noe som gjør at det er fare for kolliderende forpliktelser.

Av disse grunner mener dekan og fakultetsdirektør at det bør opprettes et særskilt valgmenne for studenter på 2. studieår, kalt JUS110 Rettsfilosofi og argumentasjonsteori, med et undervisningsopplegg og læringsutbytte som tilsvarer dagens EXPHIL-JUSEM.

Det nye emnet kan ikke erstatte andre valgbare emner på vitnemålet - det er ikke snakk om noe nytt valgemne på 3. studieår. Fordi det er et krav at ex.phil. inngår i en mastergrad fra UiB, kan emnet heller ikke erstatte studentenes tidligere avlagte ex.phil. på vitnemålet. Det emnet tilbyr, er et faglig relevant og tilpasset alternativ for jusstudenter som er avskåret fra å ta EXPHIL-JUSEM og som dessuten trenger 10 ekstra studiepoeng for å få fullt lån og stipend.

Studentene på JUS110 Rettsfilosofi og argumentasjonsteori følger forelesningene til EXPHIL-JUSEM. De blir plassert i egne seminargrupper, men med likt opplegg som EXPHIL-JUSEM. Fakultetet har inngått en avtale om levering av undervisningstjenester med Institutt for filosofi og førstesemesterstudium (FoF) som stiller med seminarledere til JUS110 (se vedlegg).

Emnebeskrivelsen i JUS110 Rettsfilosofi og argumentasjonsteori er identisk med emnebeskrivelsen til EXPHIL-JUSEM når det gjelder det faglige innholdet, og er endret der det er nødvendig av administrative grunner, og fordi emnet skal tilhøre Det juridiske fakultet og ikke FoF (se vedlegg 2).

Det er ikke mulig å få helt eksakte tall for hvor mange studenter som dette kurset vil være relevant for. I MAJUR-kullet fra 2022 var det 40 studenter totalt registrert med godkjenningssak med enten ekstern ex.phil eller faglig godskriving på grunn av bachelor uten ex.phil. Av disse var det tre studenter har registrert en juridisk ex.phil. På bakgrunn av tallene anser vi at det mest sannsynlig bare blir én seminargruppe i JUS110 per år (en seminargruppe er inntil 24 studenter).

Saken ble behandlet i studieutvalget sitt møte den 19.10.2023. SU uttaler:

Studieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å opprette emnet JUS110 Rettsfilosofi og argumentasjonsteori, med undervisning første gang vårsemesteret 2024.

Merknader fra dekan og fakultetsdirektør

Dekan og fakultetsdirektør slutter seg til forslaget fra Studieutvalget.

På denne bakgrunn fremsettes følgende

forslag til vedtak:

Emnet JUS110 Rettsfilosofi og argumentasjonsteori opprettes med undervisning første gang vårsemesteret 2024.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

25.10.2023
INGVSTR/ANNNI/HAF

Vedlegg 1: Emnebeskrivelse JUS110.

Stedene hvor emnebeskrivelsen er forskjellig fra EXPHIL-JUSEM er markert med **rød skrift** og understreking.

JUS110 Rettsfilosofi og argumentasjonsteori

Hovedinnhold

Studiepoeng, omfang

10

Studienivå (studiesyklus)

BA – Bachelor

Undervisningssemester

Vår

Undervisningsstad

Universitetet i Bergen

Mål og innhald

JUS110 Rettsfilosofi og argumentasjonsteori er berekna på studentar ved femårig masterprogram i rettsvitenskap som allereie har tatt examen philosophicum i samband med anna utdanning.

Emnet skal gi studentane filosofiske perspektiv på juridisk verksemd og fagkompetanse som gjer dei i stand til å nytte denne på ein kritisk og analytisk måte i rettsdogmatiske og rettspolitiske samanhengar. Emnet gir ei innføring i rettsfilosofi og andre filosofiske tema med særleg relevans for rettsvitenskapen. I tillegg gir emnet ei innføring i språk- og argumentasjonsteori, med sikte på å fremje juridiske ideal om presisjon og stringens.

Læringsutbyte

Kunnskapar

Ved fullført emne har studenten kjennskap til utvalde filosofiske emne som har relevans for rettsvitenskapen, til dømes rettsfilosofi, etikk og politisk filosofi. I tillegg har studenten kjennskap til sentrale omgrep i språk- og argumentasjonsteori med relevans for rettsvitenskapen, til dømes skiljet mellom fleirtydige uttrykk og vage tydingar, skiljet mellom deskriptive og normative tydingar og skiljet mellom haldbarheit og relevans av argument.

Dugleikar og kompetanse

Studenten meistrar

- å bruke filosofiske omgrep i analytiske og prinsipielle drøftingar av problemstillingar i jussen
- å drøfte etiske og rettspolitiske problemstillingar ved å anvende teoriar frå moralfilosofien og politisk filosofi

- å drøfte kva som kjenneteiknar gjeldande rett ut frå ulike rettsfilosofiske posisjonar
- å tolke juridisk ordlyd mellom anna med sikte på å avdekke fleirtydigheit
- å lage og vurdere definisjonar av språklege uttrykk
- å argumentere for eit normativt eller deskriptivt standpunkt og å vurdere dei einstilte argumenta i slik argumentasjon
- å gjere det ovannemnte i munnleg samtale så vel som i skriftleg framstilling

Krav til forkunnskapar

Studentane må ha gjennomført dei tre første semestera ved femårig masterprogram i rettsvitenskap eller tilsvarande.

Studiepoengsreduksjon

I kombinasjon med EXPHIL-JUSEM eller EXPHIL-JUEKS gir emnet ingen nye studiepoeng.

Krav til studierett

Emnet er ope for studentar ved femårig masterprogram i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen.

Emnet inngår ikkje i graden og kan ikkje erstatte andre emner i mastergraden i rettsvitenskap. Bestått resultat vert dokumentert ved karakterutskrift.

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisninga har form av førelesingar, fellesrettleiingar, seminarsamlingar, læringspakkar og individuell rettleiing. Seminara har oppmøtekrav.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Studenten skal

- ta del i minst 75% av seminarsamlingane
- gi ein munnleg presentasjon i seminaret
- levere eit utkast til seminaroppgåve
- møte til ei individuell rettleiing om seminaroppgåva
- gjere minst 75 % av læringspakkane
- greie ein breddetest med spørsmål frå alle delar av pensum

Godkjenninga er gyldig i semesteret for godkjenning og til og med det neste vårsemesteret, med unntak av at individuell rettleiing om seminaroppgåva må skje i det semesteret ein tek eksamen.

Vurderingsformer

Studenten skal skrive ei seminaroppgåve undervegs i kurset.

Dei obligatoriske arbeidskrava må vere godkjende før ein kan få oppgåva vurdert.

Karakterskala

I vurderingane på emnet nyttar ein karakterskalaen A-F.

Vurderingssemester

Vår

Litteraturliste

Hovudlitteratur («kjernelitteratur»), eventuell innføringslitteratur og/eller tilleggslitteratur publiserast i Leganto 1. desember.

Emneevaluering

I samsvar med retningslinjer for evaluering av emnar ved Det juridiske fakultet.

Programansvarleg

Studieutvalet ved Det juridiske fakultet

Emneansvarleg

Professor Eivind Kolflaath

Administrativt ansvarleg

Studieseksjonen ved Det juridiske fakultet

Det juridiske fakultet

Referanse

2023/7917-STT

Dato

05.06.2023

Avtale om levering av undervisningstenester - JUS223

Institutt for filosofi og førstesemesterstudium (FoF) forpliktar seg med dette til å stå for undervisninga i emnet JUS223 *Rettsfilosofi og språk- og argumentasjonsteori for jurister* - frå og med vårsemesteret 2024.

Undervisninga vil gå føre seg som seminarundervisning, med inntil 4 seminargrupper à 24 studentar pr. semester. I tillegg vil det bli individuell rettleiing av ei seminaroppgåve, som også blir eksamensforma i emnet. FoF vil stille med sensorar. Det samla timevolumet pr. seminargruppe vil vere på ca. 160 timar (undervisning, studentrettleiing, sensur, lagarbeid).

Det juridiske fakultetet har det administrative ansvaret for emnet, inkludert timeplanlegging og eksamensavvikling. Emneansvaret vil også ligge ved Det juridiske fakultet.

Studiepoenginntektene for emna vil krediterast Det juridiske fakultet.

Talet på seminargrupper, og med det også faktureringsgrunnlaget, må bestemast seinast 4 veker før oppstart av undervisninga (ca. 10 desember).

FoF blir kompensert for undervisninga med grunnlag i (faktisk) timebasert kostpris, med eit påslag på 20 % for indirekte kostnader. Faktura blir sendt ved semesterslutt.

Avtalen kan seiast opp med 3 månaders varsel.

Steinar Bøyum (s)

Instituttleiar

FoF

Øystein Iversen (s)

Fakultetsdirektør

Det juridiske fakultet

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Institutt for filosofi og
førstesemesterstudium
Telefon 55 58 23 82
fof@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Sydnesplass 12-13
Bergen

Sakshandsamar
Steinar Thunestvedt
55582384